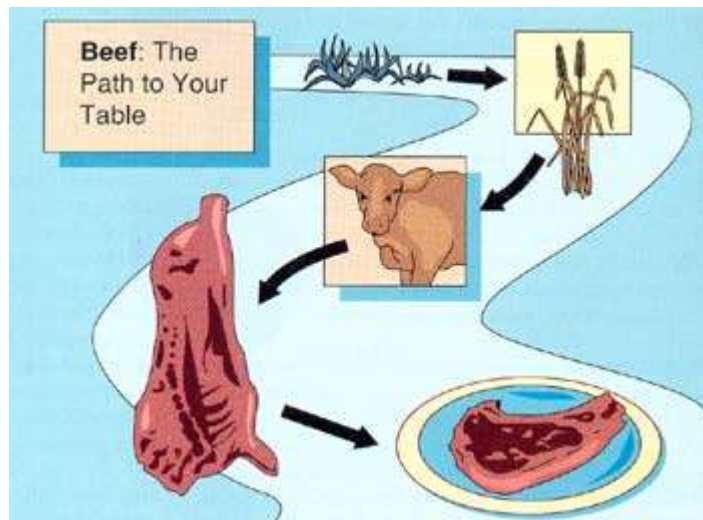

หลักการออกแบบสิ่งพิมพ์

สิ่งพิมพ์ที่พบเห็นโดยทั่วไปประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายอย่าง ได้แก่ ตัวอักษร หรือข้อความ ภาพประกอบ เนื้อที่ว่างและส่วนประกอบอื่น การออกแบบสิ่งพิมพ์ต้องคำนึงถึงการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวเข้าด้วยกันโดยใช้หลักการดังนี้

◇ ทิศทางการและการเคลื่อนไหว (Direction & Movement)

เมื่อผู้รับสารมองดูสื่อสิ่งพิมพ์ การรับรู้เกิดขึ้นเป็นลำดับตามการมองเห็น กล่าวคือเกิดขึ้นตาม การกวาดสายตากรอง องค์ประกอบหนึ่งไปยังอีกองค์ประกอบหนึ่ง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดและชักจูงสายตาของผู้รับสารให้เคลื่อนไหวไปในทิศทาง ที่ถูกต้อง ตามลำดับ ขององค์ประกอบที่ต้องการให้รับรู้ก่อนหลัง โดยทั่วไปหากไม่มีการสร้าง จุดเด่นขึ้นมา สายตาของผู้รับสารจะมองดูหน้ากระดาษที่เป็นสื่อพิมพ์ในทิศทางของตัวอักษรซี (Z) ในภาษาอังกฤษ คือ จะเริ่มมองที่มุมบนด้านขวา แล้วไต่ลงมายังมุมล่างด้านซ้าย ไปจบที่มุม ล่างด้านขวาตามลำดับ การจัดองค์ประกอบที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการมองเห็น เป็นส่วนช่วยให้เกิดการรับรู้ตามลำดับที่ต้องการ

◇ เอกภาพและความกลมกลืน (Unity & Harmony)

เอกภาพคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งในการจัดทำเลย์เอาต์หมายถึงการนำเอา องค์ประกอบที่แตกต่างกันมาวางไว้ใน พื้นที่หน้า กระดาษเดียวกันได้อย่างกลมกลืน ทำหน้าที่ สอดคล้องและส่งเสริมกันและกันในการสื่อสารความคิดรวบยอดและบุคลิกภาพของสื่อ สิ่งพิมพ์นั้น ๆ การสร้างเอกภาพนี้สามารถทำได้หลายวิธี เช่น

1. การเลือกใช้องค์ประกอบอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเลือกใช้แบบตัวอักษรเดียวกัน การเลือกใช้ภาพขาวดำทั้งหมด เป็นต้น

2. การสร้างความต่อเนื่องกันให้องค์ประกอบ องค์ประกอบ เช่น การจัดให้พาดหัววางทับลงบนภาพ การใช้ตัวอักษรที่เป็นข้อความ ล้อตามทรวดทรง ของภาพ เป็นต้น

3. การเว้นพื้นที่ว่างรอบองค์ประกอบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้พื้นที่ว่างนั้นทำหน้าที่เหมือนกรอบสีขาวล้อมรอบองค์ประกอบทั้งหมดไว้ภายในช่วยให้องค์ประกอบทั้งหมดดูเหมือนว่าอยู่กันอย่างเป็นกลุ่มเป็นก้อน

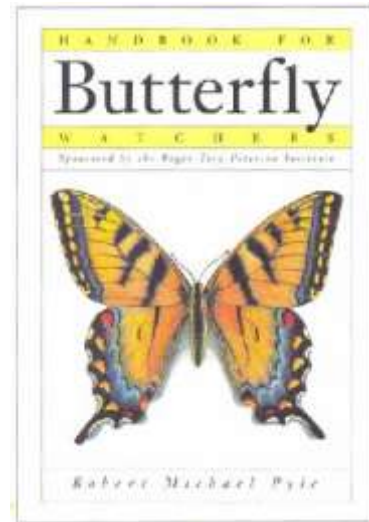

◇ ความสมดุล (Balance)

หลักการเรื่องความสมดุลนี้เป็นการตอบสนองของธรรมชาติของผู้รับสารในเรื่องของแรงโน้มถ่วง โดยการจัดวางองค์ประกอบทั้งหมดในพื้นที่หน้ากระดาษ จะต้องไม่ขัดกับความรูสึกนี้ คือจะต้องไม่ดูเอนเอียงหรือหนักไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยไม่มีองค์ประกอบมาถ่วงในอีกด้าน การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1. สมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical Balance)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยให้องค์ประกอบในด้านซ้ายและด้านขวาของพื้นที่หน้ากระดาษมีลักษณะเหมือนกันทั้งสองข้าง ซึ่งองค์ประกอบ ที่เหมือนกันใน แต่ละด้านนี้จะถ่วงน้ำหนักกันและกันให้เกิดความรู้สึกสมดุล

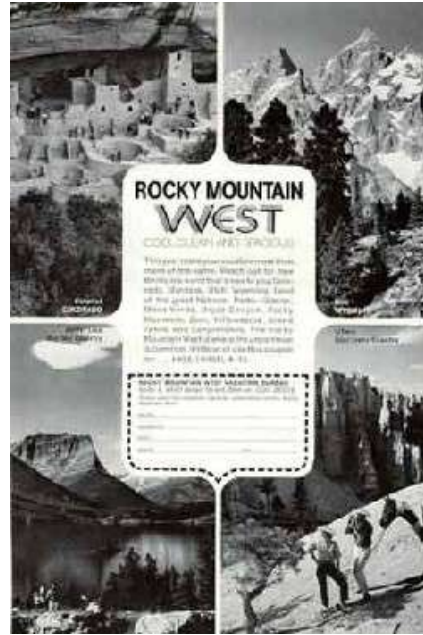
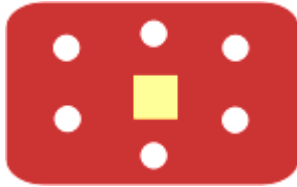
2. สมดุลแบบอสมมาตร (Asymmetrical Balance)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยให้องค์ประกอบในด้านซ้ายและด้านขวาของพื้นที่หน้ากระดาษมีลักษณะไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง แม้องค์ประกอบจะไม่เหมือนกันในแต่ละด้าน แต่ก็ถ่วงน้ำหนักกันและกันให้เกิดความสมดุล

3. สมดุลแบบรัศมี (Radial Balance)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบ โดยให้องค์ประกอบแผ่ไปทุกทิศทุกทางจากจุดศูนย์กลาง

◇ สัดส่วน (Proportion)

การกำหนดสัดส่วนนี้เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ในเรื่องของขนาด ซึ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะในหน้ากระดาษของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการให้มีจุดเด่น เช่น หน้าปกหนังสือ เป็นต้น เพราะองค์ประกอบที่มีสัดส่วนแตกต่างกันจะดึงดูดสายตาได้ดีกว่าการใช้ องค์ประกอบทั้งหมดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ในการกำหนดสัดส่วนจึงต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดในพื้นที่ หน้ากระดาษไปพร้อม ๆ กัน ว่าควรจะมีเพิ่มหรือลดองค์ประกอบใด ไม่ใช่ค่อย ๆ ทำไปที่ละองค์ประกอบ

◇ ความแตกต่าง (Contrast)

เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุด โดยการเน้นให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเด่นขึ้นมาด้วยการเพิ่มขนาดให้ใหญ่กว่าองค์ประกอบอื่น ๆ โดยรอบ เช่น พาดหัวขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วผู้ดูจะเลือกมององค์ประกอบที่ใหญ่กว่าก่อน

1. ความแตกต่างโดยขนาด

เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุด โดยการเน้นให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง เด่นขึ้นมาด้วยการเพิ่มขนาดให้ใหญ่กว่าองค์ประกอบอื่น ๆ โดยรอบ เช่น พาดหัวขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วผู้ดูจะเลือกมององค์ประกอบที่ใหญ่กว่าก่อน

2. ความแตกต่างโดยรูปร่าง

เป็นวิธีที่เน้นให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเด่นขึ้นมาด้วยการใช้รูปร่างที่แตกต่างออกไปจากองค์ประกอบอื่นในหน้ากระดาษ เช่น การได้ตัดภาพคนตามรูปร่างของร่างกายแล้วนำไปวางในหน้ากระดาษที่มีภาพแทรกเล็กๆ ที่อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม เป็นต้น

3. ความแตกต่างโดยความเข้ม

เป็นวิธีการที่เน้นให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเด่นขึ้นมาด้วยการใช้เพิ่มหรือลดความเข้มหรือน้ำหนักขององค์ประกอบนั้นให้เข้มหรืออ่อนกว่าองค์ประกอบอื่นที่อยู่ร่วมกันในหน้ากระดาษ เช่นการใช้ตัวอักษรที่เป็นตัวหนาในย่อหน้าที่ต้องการเน้นเพียงย่อหน้าเดียวในหน้ากระดาษ เป็นต้น

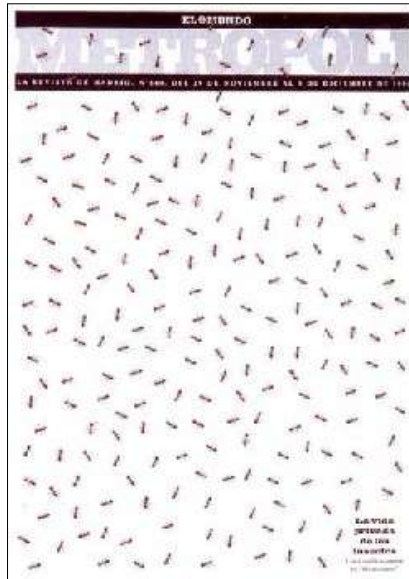
4. ความแตกต่างโดยทิศทาง

ทิศทาง เป็นวิธีการที่เน้นให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเด่นขึ้นมาด้วยการวางองค์ประกอบที่ต้องการจะเน้นนั้นให้อยู่ในทิศทางที่แตกต่างจากองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่ร่วมกันในหน้ากระดาษเช่น การวางภาพเอียง 45 องศา ในหน้ากระดาษที่เต็มไปด้วยตัวอักษรที่เรียง เป็นแนวนอน เป็นต้น

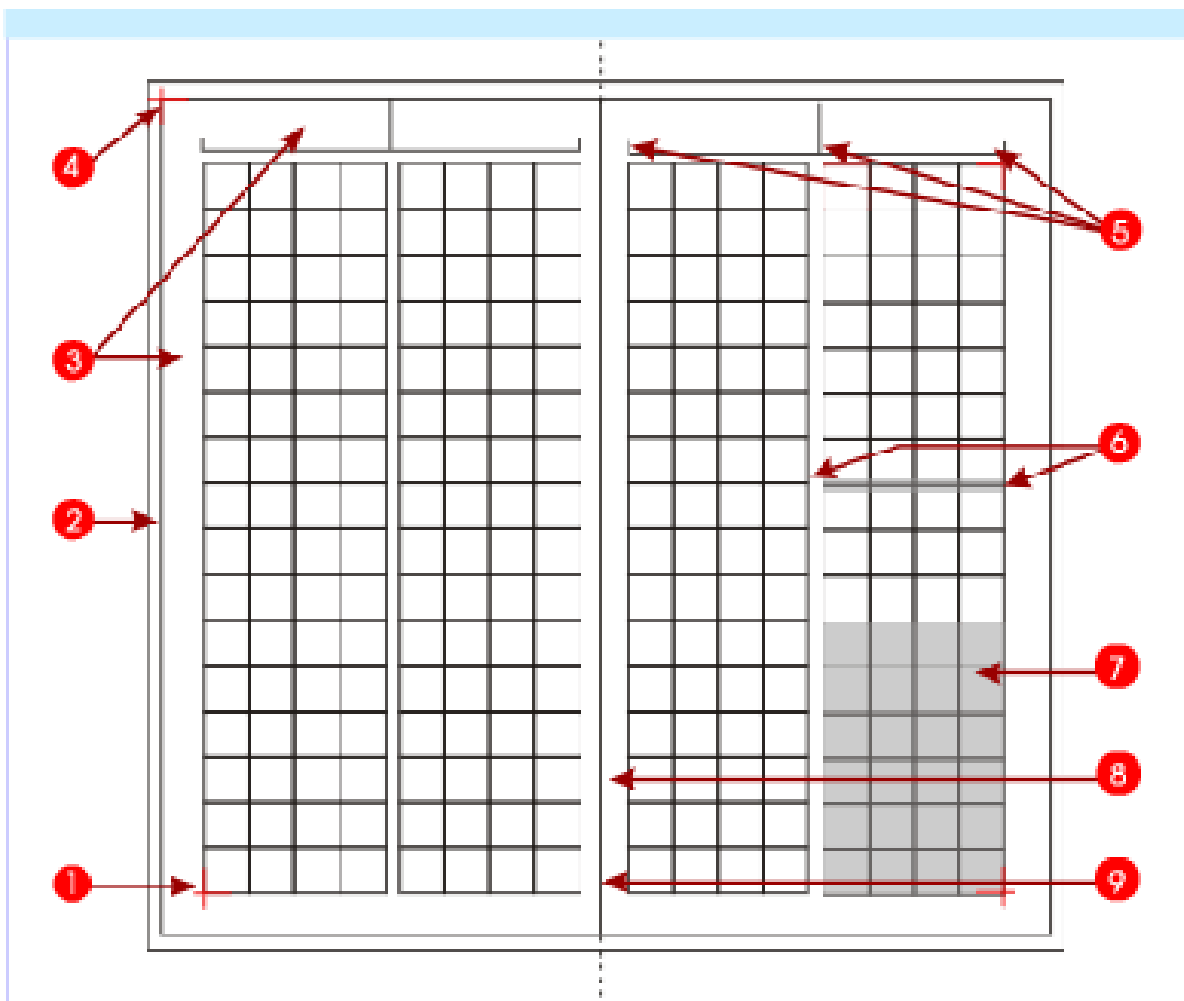
◇ จังหวะ ลีลา และการซ้ำ (Rhythm & Repetition)

การจัดวางองค์ประกอบหลาย ๆ ชิ้น โดยกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบให้เกิดมีช่องว่างเป็นช่วง ๆ ตอน ๆ อย่างมีการวางแผนล่วงหน้า จะทำให้เกิดจังหวะและลีลาขึ้น และหากว่าองค์ประกอบหลาย ๆ ชิ้นนั้นมีลักษณะซ้ำกันหรือใกล้เคียงกัน ก็จะเป็นการเน้นให้เกิดจังหวะและลีลา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นลักษณะตรงกันข้ามกับแบบแรก จังหวะและลีลาลักษณะนี้จะก่อให้เกิดความรู้สึก ที่ตื่นเต้นดูเคลื่อนไหวและมีพลัง

ระบบกริดในการออกแบบทางการพิมพ์

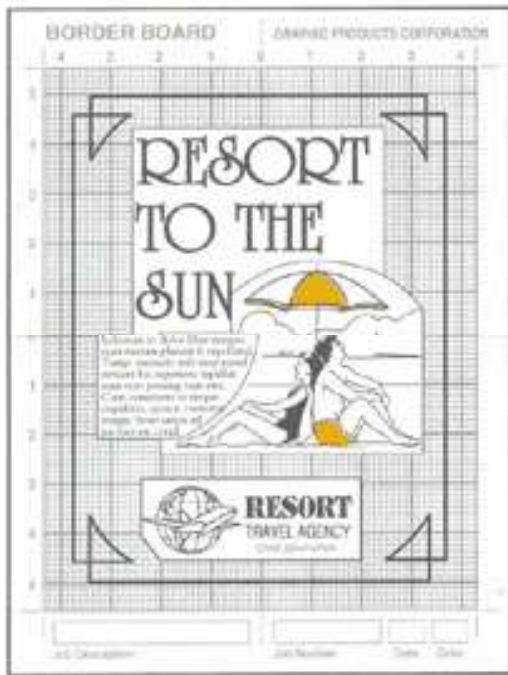
ในการออกแบบใดๆก็ตาม การที่จะนำองค์ประกอบต่างๆเข้าไปสู่การจัดองค์ประกอบ สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงก็คือ กรอบของงานที่ถือเป็นอาณาบริเวณ พื้นที่ของชิ้นงานนั้น ว่านำองค์ประกอบเหล่านั้นไปจัดวางได้อย่างเหมาะสม สวยงาม น่าสนใจและเกิดประโยชน์ใช้สอยได้ดีเพียงไรในการออกแบบ งานพิมพ์ก็มีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ได้มีการจัดแบ่งพื้นที่ของชิ้นงานที่จะตีพิมพ์ ออกเป็นส่วนย่อยๆที่เป็นกรอบของงานพิมพ์ โดยวางอยู่ในรูปของ ตารางที่เรียกกันว่า ระบบกริด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำส่วนต่างๆไม่ว่าจะเป็นข้อความที่เป็นตัวพิมพ์หรือภาพมาจัดวางตามหลักการออกแบบทางการพิมพ์ ซึ่งระบบกริดนี้ได้นำพื้นที่ของกรอบสิ่งพิมพ์ในหน้านั้นๆมาจัดแบ่งเป็น ตารางพื้นที่ย่อยๆโดยใช้เส้นแนวตั้งและแนวนอนเพื่อสร้างตาราง แล้วใช้จินตนาการ ตามหลักการออกแบบมาคำนวณทางสายตาเพื่อจัดวางข้อความและภาพนั้นเป็นอาร์ตเวิร์ก ระบบกริดที่นำมาใช้ในการออกแบบประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 8 ส่วน ดังนี้

1. มุมของกริด (Grid Intersection) หมายถึง ตำแหน่งที่เส้นแนวตั้งและแนวนอนของตารางตัดกัน มุมของกริดนี้ใช้ควบคุมพื้นที่พิมพ์อยู่ในขอบเขตที่กำหนด และให้พื้นที่ที่ว่างได้มุมฉากกับตารางอย่างมีความเป็นระเบียบต่อเนื่อง กลมกลืนและเอกภาพ
2. เส้นตัดเฉียง (Trim Mask) แนวเส้นที่ใช้วางเครื่องหมายแสดงขนาดของสิ่งพิมพ์ที่ต้องการจริงภายหลังการจัดพิมพ์ ทำเล็ม และตัดเฉียงเสร็จเรียบร้อยแล้วซึ่งขนาดดังกล่าวอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ขนาดของกริด
3. ช่องว่างหรือกัทเตอร์ (Gutter) หมายถึง พื้นที่ว่างระหว่างกรอบพื้นที่พิมพ์ของหน้าซ้ายกับกรอบพื้นที่พิมพ์ของหน้าขวา ซึ่งเป็นแนวของส่วนที่เว้นไว้ด้านสันของสิ่งพิมพ์อันเป็นช่องว่างหน้าคู่ที่เรียกว่า ออกกลาง ช่องว่างกัทเตอร์นี้มีประโยชน์ต่อการแบ่งพื้นที่พิมพ์ของแต่ละหน้าออกจากกันและเอื้อต่อการเปิดอ่านเพราะได้วางแนวช่องว่างนี้ไว้เพียงพอต่อการทำเล็ม
4. เส้นตัดเฉียง
5. ตำแหน่งเลขหน้า (Folio) หมายถึง ตำแหน่งที่กำหนดไว้เพื่อวางลำดับเลขหน้า โดยอาจใช้วางตัวพิมพ์ชื่อหนังสือหรือชื่อบทด้วยก็ได้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องเป็นระบบและระเบียบ อันมีประโยชน์ต่อการรู้ลำดับการเรียงของงานพิมพ์ว่าอยู่หน้าใดและมีความหนาเท่าใด
6. อัลเลย์ (Alley) หมายถึง ช่องว่างของพื้นที่พิมพ์ตามแนวตั้งหรือแนวนอนอันขนานกับเส้นตารางโดยเห็นเป็นช่องว่างระหว่างบรรทัดหรือคอลัมน์ที่ประกอบเป็นข้อความหรือภาพ
7. หน่วยของกริด (Grid Unit) หมายถึง พื้นที่พิมพ์อันคู่แล้วเป็นกลุ่มของตารางที่จัดไว้เป็นชุดหรือพื้นที่พิมพ์ที่เกาะหล่มกันภายในอัลเลย์ที่ล้อมรอบอยู่นั้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการจัดพิมพ์และอ่าน ที่ดูแล้วมีการแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ
8. กัทเตอร์
9. เส้นพับ (Fold Line) เส้นแนวกึ่งกลางของหน้ากระดาษระหว่างกัทเตอร์เพื่อใช้พับในการทำเล็มหรือเป็นส่วนที่ใช้ในการแบ่งสิ่งพิมพ์นั้น

ตัวอย่างการออกแบบสิ่งพิมพ์โดยใช้ระบบกริด

(a)

(b)

การใช้ระบบกริดในการออกแบบทางการพิมพ์นั้น เป็นการวางแผนเพื่อกำหนดว่าจะนำเอาข้อความหรือภาพ ทั้งส่วนที่เป็นหัวเรื่อง ย่อหน้า ข้อความ คำบรรยาย ภาพ แผนภูมิ ตาราง เลขหน้า ชื่อหนังสือหรือชื่อบทความไว้ในตำแหน่งใดจึงจะถูกต้อง เหมาะสม และสวยงาม เมื่อกำหนดจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็นำไปสู่การดำเนินงานเพื่อจัดทำเป็นอาร์กเวิร์ก ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าระบบกริด เปรียบเสมือนพิมพ์เขียว ที่ใช้ในการออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์

การออกแบบหนังสือพิมพ์

เนื่องจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จัดทำขึ้นเพื่อออกเผยแพร่เป็นประจำ การออกแบบหนังสือพิมพ์จึงเป็นเรื่องที่ต้องมีการแข่งขันกับเวลามาก ที่สุดเมื่อเทียบกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ทั่วไปซึ่งไม่ใช่หนังสือพิมพ์เฉพาะด้าน เช่น หนังสือพิมพ์กีฬา จะมีเนื้อหาข้อมูลที่เป็น ข่าวสารมากมายหลายด้าน เช่น การเมือง บันเทิง ศาสนา ฯลฯ ถ้าเพียงแต่พิจารณาตัวแปรสองประการดังกล่าวก็จะเห็นได้ว่า การออกแบบหนังสือพิมพ์เป็น เรื่องที่ทำทลายความสามารถของนักออกแบบอย่างมาก

หลักการทั่วไปในการออกแบบหนังสือพิมพ์ มี 2 เรื่องสำคัญ คือสิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบหนังสือพิมพ์กับองค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบหนังสือพิมพ์

ก่อนจะทำการออกแบบหนังสือพิมพ์นั้น มีเรื่องที่จะต้องมีการกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ ดังนี้

◇ **การกำหนดขนาดและรูปแบบของหนังสือพิมพ์** ในการกำหนดขนาดและรูปแบบของหนังสือพิมพ์นั้น สิ่งแรกที่จะต้องคำนึงถึงก็คือประเภทของหนังสือพิมพ์นั้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วขนาดของ หนังสือพิมพ์ที่นิยมใช้กันเป็นมาตรฐานมีดังนี้

1. **หนังสือพิมพ์แผ่นใหญ่ (Broad Sheet) หรือขนาดเต็ม**
หน้ากระดาษ (Full Size) เป็นขนาดที่ใช้กันทั่วไปในหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์รายวันที่รายงานข่าวทั่วไป

2. **หนังสือพิมพ์แผ่นเล็ก (Half Size หรือ Tabloid)**

เป็นหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวเฉพาะด้าน เช่น หนังสือพิมพ์กีฬา เป็นต้น ในต่างประเทศนิยมใช้กับหนังสือพิมพ์ประเภท รายงานข่าวเร้าใจ ในประเทศไทยนิยมใช้ทำ หน้าแทรกในโอกาสต่าง ๆ (Supplement) นอกจากการกำหนดขนาดและรูปแบบตามประเภทของข่าวที่หนังสือพิมพ์นั้นรายงานแล้วยังต้องคำนึงถึงความสะดวกสบาย ในการถืออ่านและการจัดเก็บเมื่ออ่านเสร็จแล้ว นอกจากนี้ยังต้องนึกถึงความประหยัดในด้านต้นทุนการพิมพ์และการผลิตด้วย

◆ **แบบและขนาดตัวอักษร** เนื่องจากความหลากหลายในประเภทเนื้อหาของข่าวในหนังสือพิมพ์ ทำให้ดูเหมือนกับว่าจะต้องมีการใช้ตัวอักษรหลาย ๆ แบบเพื่อให้เหมาะสมกับประเภทเนื้อหาของข่าวแต่ละเรื่อง ซึ่งก็มีส่วนถูกอยู่บ้าง แต่หากมีการเลือกใช้แบบของตัวอักษรเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านการสื่อสาร กล่าวคืออาจจะเกิดความสับสนในการอ่านและความยุ่งยากในการติดตามข่าวเนื่องจาก รูปแบบที่หลากหลายย่อมทำให้ดูซับซ้อนได้ง่าย นอกจากนี้การไม่มีรูปแบบแน่นอนยังจะมีผล ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจับ ภาพลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ได้ นอกจากแบบของตัวอักษร แล้วขนาดของตัวอักษรก็ควรจะมีการกำหนดด้วย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นเช่นเดียวกัน โดยขนาดตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์เนื้อเรื่องนั้นไม่ควรมีขนาดเล็กกว่า 12 พอยต์เพราะจะทำให้ยากต่อการอ่านเมื่อมีเนื้อหาของข่าวจำนวนมาก ส่วนตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์หัวเรื่อง หัวรอง ฯลฯ นั้นควรจะมีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 18 พอยต์เป็นต้นไปเพื่อจะได้สามารถเน้น หรือเรียกร้องความสนใจได้

◆ **หน้าแรกของหนังสือพิมพ์** คือส่วนของหนังสือพิมพ์ซึ่งผู้ผ่านไปมาจะพบเห็นและอ่านก่อนหน้าอื่น ๆ และเนื่องจากผู้ที่ผ่านไปมานั้นเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ก็เพราะข่าวที่น่าสนใจ สิ่งที่น่าสนใจออกแบบควรจะทำให้หน้าแรกมีประสิทธิภาพสูงที่สุดก็คือ การเลือกนำเสนอข้อมูลที่เป็นหัวเรื่องหรือพาดหัว และภาพของข่าวที่น่าสนใจนั้นอย่างชัดเจน ง่ายแก่การอ่านหรือดูรู้เรื่องได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้การออกแบบจะต้องจัดการกับองค์ประกอบซึ่งปรากฏอยู่ในหน้าแรก

รูปแบบมาตรฐานของหน้าแรก หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ควรจะได้รับกรออกแบบให้มีรูปแบบมาตรฐานในการจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นตัวอักษรและภาพ รูปแบบนี้จะต้องได้รับการรักษาไว้ใช้ทุกฉบับต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็ตำแหน่งและขนาดของตัวอักษรและภาพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย เกิดคุ้นเคยและจดจำได้จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์ไปในที่สุด อย่างไรก็ตามรูปแบบมาตรฐานนี้จะต้องมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจากภาพและตัวอักษรของแต่ละฉบับนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับข่าวของแต่ละวันว่ามีปริมาณและคุณภาพเป็นอย่างไร เช่น หากวันใดมีภาพที่สื่อสาร ได้ดีก็อาจจะลดขนาดตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวหรือพาดหัวให้มีขนาดเล็กลง เป็นต้นรูปแบบการจัดวางองค์ประกอบในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์นี้อาจ แยกเป็นแบบที่นิยมใช้กันทั่วไปได้ 5 แบบดังนี้

1. แบบสมมาตร (Symmetrical Balance)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบทางด้านซ้ายและขวาของหน้าให้เหมือนกันหรือสมดุลแบบเท่ากันสองด้าน โดยวางหัวหนังสือพิมพ์ไว้ตอนบนตรงกลางหน้า รูปแบบการจัดวางแบบสมมาตรนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยม แล้วในปัจจุบันเนื่องจากไม่ค่อย มีความยืดหยุ่น ในการนำเสนอ และทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูนิ่ง ไม่น่าตื่นเต้น

2. แบบอสมมาตร (Asymmetrical Balance)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบแบบที่ทางด้านซ้ายและขวาไม่เหมือนกัน แต่มีการวางให้เกิดความรู้สึกโดยรวมแล้วดูสมดุล รูปแบบการจัดวางแบบอสมมาตรนี้เป็นที่นิยม ใช้มากเนื่องจากมีความยืดหยุ่น ในการนำเสนอภาพและ ข้อความอีกทั้งยัง ทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูตื่นเต้นมีชีวิตชีวา

3. แบบยึดโยง (Brace)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้ข่าวแต่ละเรื่องเรียงตัวเป็นลักษณะรูปตัวแอลใหญ่ (L) ทั้งตัวแอลปกติ และตัวแอลที่กลับซ้าย-ขวา เพื่อให้แต่ละข่าวสอดยึดโยงกันและกันเอาไว้ รูปแบบการจัดวางแบบยึดโยงนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนักในปัจจุบันแม้จะมีความยืดหยุ่นและดูตื่นเต้นก็ตาม

4.แบบละครสัตว์ (Circus)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบแบบสนุกสนานดี ไม่เป็นทางการ มีความยืดหยุ่นในการจัดวางมากและ ดูตื่นเต้น แต่ความเป็นทางการของรูปแบบนี้ทำให้ไม่เป็นที่นิยม ใช้กับหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวทั่วไป เพราะมีผลทำให้ข้อมูลที่น่าสนใจดูไม่น่าเชื่อถือ

5.แบบแนวนอน (Horizontal)

เป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้ข่าวแต่ละเรื่องเรียงตัวละเป็นแนวนอนไล่จากด้านบนของ กระดาษลงมาสู่ด้านล่าง รูปแบบนี้มีความยืดหยุ่นในการจัดวางมากแต่ก็ดูไม่ตื่นเต้นนัก

นอกจากการจัดทั้ง 5 แบบที่นิยมใช้กันทั่วไปแล้ว ยังมีการจัดแบบแนวตั้ง (Vertical) ซึ่งเป็นการจัดวางองค์ประกอบโดยจัดให้ข่าว แต่ละเรื่อง เรียงตัวกัน เป็นแนวตั้งไล่จากด้านซ้ายของ กระดาษลงมาสู่ด้านขวารูปแบบนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนักในปัจจุบัน

◆ **หัวหนังสือพิมพ์** นิยมออกแบบโดยนำเอาตัวอักษรที่เป็นชื่อของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ มาจัดเรียงและดัดแปลงให้มีลักษณะเฉพาะตัว โดยจัดองค์ประกอบให้เกิดเป็นตราสัญลักษณ์ประเภท

ตัวอักษร (Logo) ซึ่งจะต้องโดดเด่นและง่ายแก่การจดจำ หนังสือพิมพ์บาง ฉบับอาจจะมีการจัดวางคำขวัญ (Slogan) ของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ประกอบไปกับชื่อด้วย โดยคำ

ขวัญนี้ก็จะเป็นตัวอักษรขนาดเล็กกว่า ชื่อหนังสือพิมพ์วางอยู่ด้านบนหรือล่างของแถบชื่อ

◆ **หัวข่าว หรือ “พาดหัว”** เนื่องจากหัวข่าวหรือพาดหัวเป็นเหมือนจุดขายที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ การเลือกใช้ตัวอักษรที่จะมาเป็นหัวข่าวจึงต้องมีความพิเศษแตกต่างไปจากตัวอักษรอื่น ๆ ในหน้า ทั้งในแง่ของขนาดซึ่งจะต้องมีความใหญ่เด่นกว่าตัวอักษรอื่น ๆ ทั้งหมด และยังคงต้องเลือกรูปแบบที่มีความโดดเด่นกว่าปกติด้วย โดยอาจจะเลือกเอาจากตัวอักษรประดิษฐ์ (Display Type) ซึ่งมีสำเร็จรูปอยู่มากมายหลายพันแบบ หรืออาจจะมีการออกแบบตัวอักษรสำหรับหัวข่าวขึ้นใช้เองเป็นพิเศษ สำหรับหนังสือพิมพ์นั้น ๆ โดยเฉพาะก็ได้ ขนาดของหัวข่าวก็ควรมีขนาดที่เห็นได้ชัดจากระยะไกลและมักนิยมใช้ตัวเน้น (Bold) หรือเน้นพิเศษ (Extra bold) ทั้งนี้ตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวนี้อาจจะมีสีที่แตกต่างไปจากตัวอักษรอื่น ๆ ในหน้า เช่น ตัวพิมพ์เนื้อเรื่องปกติเป็นสีดำ อาจจะใช้ตัวอักษรที่เป็นหัวข่าวเป็นสีน้ำเงิน เป็นต้น

◆ **ภาพประกอบข่าว** ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์นั้นไม่เหมือนกับภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือ หรือนิตยสาร กล่าวคือ ภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ นั้น นักออกแบบสามารถกำหนดหรือออกแบบตามจินตนาการแล้วมอบหมายให้ช่างภาพไป

ถ่ายภาพมาตามที่กำหนดไว้ได้ แต่ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์นั้นเป็นภาพประกอบข่าว ซึ่งหมายถึงว่านักออกแบบ ไม่มีทางทราบล่วงหน้าว่าภาพ จะมีลักษณะและคุณภาพเป็นอย่างไร

◆ **หน้าในหนังสือพิมพ์** หน้าในของหนังสือพิมพ์เป็นหน้าที่รวมความหลากหลายของข่าวประเภทต่างๆ โดยทั่วๆ ไป หนังสือพิมพ์นิยมแบ่งหน้าต่างๆ เป็นเรื่องๆ คือ นำข่าวที่เป็นเรื่องเดียวกันมาไว้ในหน้าเดียวกัน เช่น หน้ากีฬา หน้าการศึกษา หน้าสังคม เป็นต้น

สำหรับหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ต้องการจะเน้นเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษก็อาจจะ แยกเรื่องนั้น ๆ ออกมาเป็นอีกส่วนต่างหาก ก็ได้ การแบ่งหน้าในลักษณะนี้จะมีผลต่อดีต่อนักออกแบบคือจะช่วยให้ทำงานได้ง่ายขึ้น กล่าวคือสามารถ ออกแบบให้ทั้งหน้าหรือทั้ง ส่วนนั้นกลมกลืนกันเป็นหนึ่งเดียวได้ นอกจากนี้ยังมีความสะดวกในการผลิตอีกด้วย การออกแบบหน้าในจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

1. หัวข่าว หรือ “พาดหัว”เช่นเดียวกันกับหัวข่าวในหน้าแรก ตัวอักษรที่จะนำมาใช้เป็นหัวข่าวในหน้าในนี้ก็ต้องมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์ เนื้อเรื่องทั่วไป เพียงแต่ไม่มีขนาดใหญ่เท่ากับหัวข่าวในหน้าแรก

เนื่องจากความจำกัดในเรื่องเนื้อที่ซึ่งมีข้อมูลที่ต้องการจะนำเสนอมาก ประกอบกับหัวข่าวในหน้าใน ไม่จำเป็นต้องเรียกร้องความสนใจ

เท่ากับหัวข่าวในหน้าแรก นอกจากความแตกต่างจากเนื้อเรื่องในแง่ขนาดแล้ว ยังอาจจะสร้างความเด่นของหัวข่าวได้ด้วย การ เปลี่ยนรูปแบบของตัวอักษรให้แตกต่างออกไป หรือเปลี่ยนสีตัวอักษรหรือสีพื้นหลังก็ได้

2. หัวรอง หัวรองมักจะใช้เป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อเรื่องแต่เล็กกว่าหัวข่าว หัวรองแทรกอยู่ในส่วนเนื้อเรื่อง มักนิยมวางแบบเสมอกกลาง เสมอหน้า หรือเสมอน้ำหลังของคอลัมน์

3. หัวต่อ (Jump Head) หัวต่อมักจะใช้เป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อเรื่องแต่เล็กกว่าหัวข่าว มีขนาดใกล้เคียงกับหัวรองโดยจะอยู่บนในส่วนเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องที่ต่อมาจากหน้าแรกหรือหน้าในหน้าอื่น มักนิยมวางแบบเสมอกกลาง หรือเสมอน้ำของคอลัมน์

4. เนื้อข่าว เนื้อข่าวนี้เป็นองค์ประกอบที่เป็น

ข้อความที่มีขนาดยาวที่สุด การเรียงจะเรียงเป็นคอลัมน์ตามระบบกริดที่ได้

วางเอาไว้มักนิยมวางแบบเสมอหน้าหลังของคอลัมน์ โดยขนาดความกว้างของคอลัมน์นี้ก็ไม่ควรจะกว้างหรือยาวเกินไปเพราะจะมีผลต่อการอ่านง่าย ในการกำหนดขนาดความกว้างของคอลัมน์นี้จะต้องคำนึงถึงขนาดของตัวอักษรเป็นสำคัญ คือควรจะมีควมกว้าง แปรผันตามขนาดของตัวอักษร ตัวอักษรยิ่งเล็กคอลัมน์ยิ่งแคบ (บรรทัดสั้น) ตัวอักษรยิ่งใหญ่คอลัมน์ยิ่งกว้าง (บรรทัดยาว)

5.ภาพประกอบข่าว การใช้ภาพประกอบในการออกแบบหนังสือพิมพ์นั้น นักออกแบบอาจจะไม่ได้มีบทบาทมากนักเมื่อเทียบกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ อย่างไรก็ตามการใช้ภาพประกอบข่าวในหน้าในของหนังสือพิมพ์นี้ก็อาจจะมีกานนำมาใช้ได้อย่างมีลูกเล่นมากกว่าในหน้าแรก เนื่องจากเนื้อข่าวบางเรื่องเป็นเรื่องที่มีการเตรียมการมาล่วงหน้าทำให้นักออกแบบมีเวลาที่จะเลือกและนำภาพประกอบนั้นมาปรับปรุงหรือตกแต่งให้มีรูปแบบพิเศษจากภาพสี่เหลี่ยมธรรมดาหรืออาจมีการสร้างภาพประกอบในลักษณะภาพวาดขึ้นมาเพิ่มเติมจากการใช้ภาพถ่ายก็ได้

โดยสรุปแล้วหลักการทั่วไปในการออกแบบหนังสือพิมพ์ก็คือ หนังสือพิมพ์ควรมีโครงสร้างหรือระบบกริดที่ยืดหยุ่นต่อปริมาณ ของเนื้อหาข่าวแต่ละเรื่องซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละวัน และการเลือกองค์ประกอบและตำแหน่งในการจัดวางองค์ประกอบ ก็ต้อง คำนึงถึงความสะดวกของผู้อ่านในการแยกยะ ค้นหาและติดตามเนื้อหาข่าว ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยองค์ประกอบทั้งที่เป็นตัว อักษร และภาพจะต้องเน้นให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจข่าวได้ง่ายที่สุด

การออกแบบนิตยสาร

นิตยสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่สนองความต้องการเฉพาะกลุ่มมากกว่าเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มหนึ่งซึ่งมีลักษณะรูปแบบชีวิตคล้ายๆ กัน มีความสนใจในเรื่องต่างๆ คล้ายๆ กัน โดยความสนใจที่แตกต่างกันนี้จะแปรผันตามความซับซ้อนของสังคม

อาจกล่าวได้ว่า สิ่งสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของนิตยสาร คือ ความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงและเป็นกลุ่มที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำนิตยสารนั้น ด้วยเหตุนี้เองหน้าที่สำคัญของนักออกแบบจึงไม่ใช่แค่การพยายามส่งผ่านข้อมูลข่าวสารได้ชัดแจ้งรวดเร็วอย่างที่จำเป็นต้องทำในหนังสือพิมพ์แต่นักออกแบบจะต้องพยายามสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้เกิดขึ้นกับนิตยสารที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสามารถระบุเลือกนิตยสารนั้นแยกออกจากนิตยสารประเภทอื่นได้

หลักการทั่วไปในการออกแบบนิตยสาร มี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบ นิตยสารและองค์ประกอบ และการจัด วางองค์ประกอบในการออกแบบนิตยสาร

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบนิตยสาร

◇ ระบุความต้องการในการออกแบบให้ชัดเจน

หากเป็นนิตยสารที่มีวางจำหน่ายอยู่แล้ว จะต้องพิจารณาว่าควรจะมีการปรับปรุงจากบุคลิกภาพเดิมหรือควรที่จะเปลี่ยนบุคลิกภาพใหม่ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของนิตยสารย่อมจะเปลี่ยนไปตามกาลเวลาที่ผ่านไป ดังนั้นนิตยสารก็จำเป็นต้องเปลี่ยนตัวเองไปด้วยเพื่อรักษาความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายเอาไว้ บางครั้งการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่เพื่อพยายามดึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ เคยมีผู้กล่าวว่านิตยสารควร จะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทุกๆ 5 ปีตามการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมาย

◇ กำหนดขนาดและรูปแบบของนิตยสาร

แม้ว่านิตยสารจะสามารถผลิตได้ในทุกขนาดและรูปแบบ แต่ในการกำหนดขนาดและรูปแบบนั้น จะต้องมีการคำนึงถึงความประหยัด ต้นทุนการพิมพ์และการผลิต ต้นทุนที่สำคัญก็คือค่ากระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ การกำหนดขนาดที่ทำให้เกิดการตัดกระดาษได้โดยไม่เหลือเศษหรือเหลือเศษน้อยจึงเป็นเรื่องที่นิตยสารทุกฉบับต้องคำนึงถึง ดังนั้นขนาดของนิตยสารที่มีอยู่ในตลาดจึงมักมีขนาดที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันมี 4 ขนาดดังนี้

1. นิตยสารที่มุ่งการนำเสนอภาพ มักนิยมขนาด 10 * 13 นิ้ว ซึ่งเป็นขนาดที่ค่อนข้างใหญ่
2. นิตยสารที่มุ่งการนำเสนอภาพและเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร มักนิยมขนาด 7 x 10 นิ้ว

3. **นิตยสารที่มุ่งการนำเสนอภาพและเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร** มักนิยมขนาด 8 x 11 นิ้ว ซึ่งเป็นขนาดที่ เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด
4. **นิตยสารที่มุ่งการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นตัวอักษรขนาด 5 x 7 นิ้ว** ซึ่งเป็นขนาดที่ค่อนข้างเล็ก เรียกว่า ขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ก

นอกจากเรื่องความพยายามในการประหยัดกระดาษเพื่อลดต้นทุนแล้ว ขนาดของนิตยสารจะต้องเหมาะสมกับการใช้งาน คือ สามารถถือไปมา และเปิดอ่านเป็นเวลานานได้สะดวก นอกจากนี้ยังต้องคำนึงด้วยว่าจะสามารถวางบนชั้นหนังสือได้หรือไม่

รูปแบบของนิตยสารส่วนใหญ่มักจะเป็นแนวตั้งเสมอ และความหนาของนิตยสารก็มักจะมีจำนวนหน้าเท่ากันทุกฉบับ โดยเฉพาะนิตยสาร ที่ไม่มีหน้าโฆษณา นั้นอาจจะมีจำนวนหน้าเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามจำนวนหน้าโฆษณาในแต่ละฉบับ

◇ รูปแบบของปกหน้า

ปกหน้าของนิตยสารเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของนิตยสาร ปกหน้าเปรียบเสมือนหน้าตาของนิตยสารซึ่งก่อให้เกิดความประทับใจเมื่อแรกเห็น อีกทั้งยังเป็นจุดที่แสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของนิตยสารได้ชัดเจน ดังนั้นก่อนจะออกแบบในรายละเอียด ต้องมีการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบของหน้าปก ดังนี้

1. จะเลือกรูปแบบปกหน้าในตัว (Self cover) หรือปกหน้าแยก (Separate Cover)

ปกหน้าในตัวคือปกหน้าที่ใช้กระดาษเช่นเดียวกับหน้าในและพิมพ์ไปพร้อมกันกับการพิมพ์หน้าใน ส่วนปกหน้าแยกคือปกหน้าที่ใช้กระดาษที่แตกต่างจากหน้าใน มักจะเป็นกระดาษที่หนากว่าและพิมพ์แยกเฉพาะส่วนที่เป็นปก (ปกหน้านอกด้านใน และปกหลังนอกด้านใน) ปกหน้าในตัวจะประหยัดต้นทุนในการผลิตมากกว่าปกหน้าแยก แต่ก็เหมาะจะใช้ในกรณีกระดาษที่ใช้ในการพิมพ์เป็น กระดาษที่ค่อนข้างหนาและคุณภาพดีเท่านั้น

2. จะให้มีพื้นที่ในการโฆษณาในปกหน้าหรือไม่

เนื่องจากปกหน้าเป็นส่วนที่เด่นที่สุดของนิตยสาร การแบ่งพื้นที่บางส่วนเพื่อขายเป็น พื้นที่โฆษณาจะนำรายได้ที่แน่นอนมาให้นิตยสาร แต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้เสียพื้นที่ที่จะใช้ในการสร้างความประทับใจและชักจูงใจผู้อ่าน เมื่อเทียบผลได้และผลเสียแล้ว จะพบว่านิตยสารส่วนใหญ่เลือกไม่ให้เป็นพื้นที่โฆษณาในปกหน้า เพราะพื้นที่โฆษณาในปกหน้าด้านในปกหลังด้านในและด้านนอกก็มีอยู่เพียงพอแล้ว

3. จะกำหนดสัดส่วนระหว่างภาพและตัวอักษรอย่างไร

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าปกหน้ามีหน้าที่สำคัญหลายประการ ทั้งเรียกร้องความสนใจ และสร้าง ความประทับใจ ก่อนทำการออกแบบจะต้องมีการกำหนดเสียก่อนว่าจะให้มี สัดส่วนระหว่างภาพ และตัวอักษรอย่างไรเริ่มตั้งแต่ชื่อนิตยสาร

ส่วนใหญ่ต้องมีขนาดใหญ่เพื่อให้เห็นได้ชัดและมักวางอยู่ส่วนบนของหน้าเพื่อไม่ให้ถูกบดบัง จากนิตยสารอื่นเมื่อวางอยู่บนแผงขายหนังสือ นอกจากแถบชื่อแล้ว นิตยสารส่วนใหญ่มักจะใช้ภาพเป็น องค์ประกอบหลักซึ่งจะต้องกำหนดว่าจะเป็นการใช้ภาพเต็มหน้าหรืออยู่ในกรอบได้แถบ

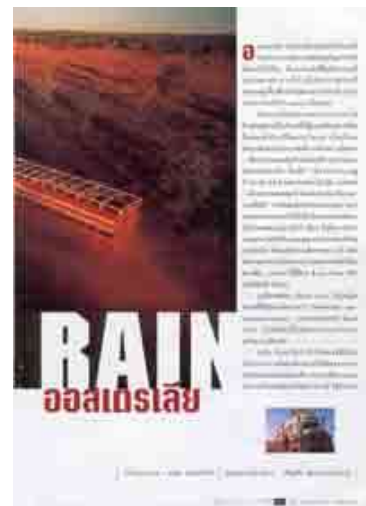

◇ แบบและขนาดตัวอักษร

ตัวอักษรในนิตยสารนั้น แม้ว่าจะสามารถมีได้มากแบบ แต่ก็ควรมีการกำหนดแบบ หลักๆ สำหรับหน้าต่างๆ เอาไว้เพื่อให้เกิดความสม่ำเสมอ นอกจากแบบแล้วก็ควรมีการกำหนดขนาด เอาไว้ด้วยว่าตัวอักษรในส่วนใดควรจะมีขนาดเท่าใด

◇ รูปแบบและขนาดภาพประกอบ

ภาพประกอบ เช่นเดียวกับตัวอักษร ภาพประกอบใน นิตยสารก็ควรมีการกำหนดรูปแบบ และขนาดในการนำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดเป็นภาพลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์อันบ่งถึง ลักษณะ เฉพาะตัวของนิตยสารเช่น ใช้ภาพที่มีพื้นหลังเสมอไม่มีการได้ตัด หรือ ตัดเอาพื้นหลังออกเพื่อแสดงว่าภาพนั้นไม่ได้มีการตกแต่ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบนิตยสาร

ที่จริงแล้วการออกแบบนิตยสารก็มีหลักการเหมือนกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่น อย่างไรก็ตามนิตยสารมีส่วนประกอบที่แตกต่างกับจากสื่อสิ่งพิมพ์อื่นซึ่งทำให้มีรายละเอียดเพิ่มเติมในการออกแบบ ส่วนประกอบที่สำคัญแต่ละส่วนดังนี้

◆ **ปกหน้านิตยสาร** ปกหน้าคือส่วนของนิตยสารซึ่งผู้ดูเห็นเป็นสิ่งแรก และนักออกแบบจะต้องตระหนักว่าความหวังทั้งหมดของ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนิตยสาร ขึ้นอยู่กับหน้านี้ โดยปกหน้าจะต้องทำหน้าที่ระบุเอกลักษณ์ของนิตยสารให้โดดเด่นจากนิตยสารอื่น ปกหน้าจะต้องสามารถดึงดูด ความสนใจจาก ผู้ที่พบเห็นได้ในทันที นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าอารมณ์ที่เหมาะสมกับนิตยสารนั้นให้ผู้อ่านรู้สึกได้ แม้ว่าจะไม่มีวิธีที่รับประกัน ความสำเร็จในการออกแบบปกหน้า แต่ในความพยายามเพื่อให้ปกหน้าสามารถทำหน้าที่ข้างต้นได้นั้น นักออกแบบจะต้องจัดการ กับองค์ประกอบซึ่งรวมกัน เป็นปกหน้า 4 องค์ประกอบ ได้แก่

รูปแบบมาตรฐานของปกหน้า

ปกหน้าของนิตยสารควรจะได้รับ การออกแบบให้มีรูปแบบมาตรฐานเช่นเดียวกับการออกแบบหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ในการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวอักษรและภาพ ไม่ว่าจะ เป็นตำแหน่งและขนาดของตัวอักษร ลักษณะการวางภาพ แบบตัดตกหรือมีกรอบ ฯลฯ นักออกแบบจะต้องกำหนดรายละเอียดของสิ่งเหล่านี้และนำมาใช้ในฉบับต่อไป

1. หัวนิตยสารและรายละเอียด
2. ข้อความบนปก
3. ภาพประกอบ

1. **หัวนิตยสารและรายละเอียดของฉบับ** (ฉบับ ปีที่ ฯลฯ) ในบรรดาองค์ประกอบต่าง ๆ ปრაกฏบนปกหน้าของนิตยสารสำคัญที่สุด คือชื่อหรือที่เรียกว่าหัวหนังสือหรือหัวนิตยสาร ซึ่งโดยลักษณะส่วนใหญ่จะเป็นตราสัญลักษณ์ตัวอักษร ที่สามารถอ่านออกได้โดยประกอบไปด้วยตัวอักษรทั้งหมดในชื่อของนิตยสารนั้น ตราสัญลักษณ์นี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้งานเฉพาะที่เป็น

แถบชื่อบนปกเท่านั้น แต่จะไปปรากฏในสื่อต่าง ๆ ทุกสื่อที่เกี่ยวข้องกับนิตยสารนั้น ตั้งแต่หัวจดหมายซอง นามบัตร ไปจนถึงสื่อโฆษณาทั้งหมด

2. **ข้อความบนปก (Cover Lines)** วัตถุประสงค์ของการใช้ตัวโปรยเป็นข้อความบนปกก็เพื่อนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจในฉบับ นิตยสารบางฉบับอาจจะมีข้อความบนปกข้อความเดียวเพื่อนำเสนอเรื่องเด่นสุดในฉบับ ในกรณีนี้มักออกแบบจะเลือกภาพประกอบปก ที่เป็นเรื่องเดียวกันกับข้อความนั้นแต่หากมีข้อความบนปกหลายข้อความเพื่อแนะนำเรื่องหลายเรื่องในฉบับมักออกแบบก็สามารถเลือกภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด ก็ได้ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเกี่ยวกับเรื่องเด่นก็ได้ ส่วนขนาดของข้อความบนปกนั้นไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะจะแยงความความเด่นกับภาพประกอบ
3. **ภาพประกอบ** การจัดวางภาพบนปกนิตยสารส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะคือ แบบแรกเป็นแบบเต็มหน้ากระดาษโดยตัดตกแต่งทั้ง 4 ด้าน มีแถบชื่อและตัวอักษรอื่น ๆ ซ้อนอยู่ในภาพนั้น แบบที่สองเป็นแบบอยู่ในกรอบได้ชื่อโดยมีพื้นที่ว่างล้อมรอบ ทั้งสองลักษณะมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน โดยแบบใช้ภาพตัดตกแต่งนั้นจะทำให้ภาพดูใหญ่สะดูดตาและดูเหมือนว่าไม่ได้มีแค่นั้นแต่มีส่วนของภาพต่อออกไปอีก แต่ในแบบซึ่งซ้อนอยู่ในภาพทำให้อ่านออกได้ยากบางกรณีก็สามารถแก้ไขได้ด้วยการเปลี่ยนสี ของตัวอักษรให้ตัดกับสีของภาพแต่หากเป็นภาพที่มีสีหลากหลายสีก็ยิ่งยากที่จะแก้ไข

◆ **หน้าสารบัญ** หากนักออกแบบสามารถออกแบบปกหน้าให้ดึงดูดใจพอที่จะทำให้ผู้พบเห็นหยิบนิตยสารขึ้นมาดูแล้วสิ่งที่จะเกิดต่อไปก็คือผู้ดูจะพลิกดูนิตยสารผ่านๆ อย่างรวดเร็ว หากมีหน้าใดที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษก็จะหยุดดู จากนั้นบางคนอาจจะพลิกหาเรื่องจากปก แล้วมาถึงหน้า สารบัญเพื่อตรวจสอบว่ามีเรื่องที่น่าสนใจพอที่จะซื้อหาไปอ่านหรือไม่ หน้าสารบัญจึงเหมือนกับโอกาสสำคัญที่เสนอสิ่งที่คิดว่าผู้อ่านจะสนใจ ดังนั้นในการออกแบบหน้าสารบัญ นักออกแบบจะต้องพยายามทำให้ง่ายแก่การอ่านและซึมซับข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

ในการออกแบบหน้าสารบัญมีองค์ประกอบที่จะต้องนำมาจัดวาง ที่สำคัญคือ

ส่วนสารบัญ ซึ่งระบุชื่อ ชื่อคอลัมน์ ชื่อผู้เขียน และเลขหน้า

ตราสัญลักษณ์ ของหัวหนังสือ และคำขวัญของ นิตยสาร หากมี

ข้อความที่ระบุเล่มที่ ฉบับที่ เดือนและปี

รายชื่อตำแหน่ง และชื่อบุคคลในกองบรรณาธิการ

ข้อมูลเกี่ยวกับนิตยสาร ที่อยู่ สถานที่พิมพ์ สถานที่ติดต่อ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าในหน้านี้มีองค์ประกอบที่ต้องจัดวางไม่น้อย และเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นทั้งในเชิงการใช้ประโยชน์นิตยสาร และเชิงการระบุตามกฎหมาย ดังนั้นสิ่งแรกที่นักออกแบบจะต้องตระหนักก็คือจะทำอย่างไรไม่ให้หน้าสารบัญนี้ดู มีเนื้อหาเยอะมากจน ผู้อ่านรู้สึกว่ามันไปหมดจนไม่อยากจะหยุดดู

◆ **หน้าบรรณาธิการ**

ในการออกแบบหน้าบรรณาธิการ นักออกแบบควรจะพิจารณาถึงความพิเศษประการหนึ่งที่ทำให้หน้านี้แตกต่างจากหน้าอื่นๆ ในนิตยสาร นั่นก็คือในขณะที่หน้าอื่นๆ ของนิตยสารเป็นการนำเรื่องราวต่างๆ จากภายนอกนิตยสารมาบอกเล่า แต่หน้าบรรณาธิการ เป็นการบอกเล่าถึง

เรื่องราวความคิดความเห็น และความเชื่อของผู้เล่าเรื่องราวเหล่านั้นซึ่งมีปรากฏอยู่ในนิตยสารให้ผู้อ่านได้รับทราบ องค์ประกอบที่ปรากฏอยู่ในหน้าบรรณาธิการนี้ ได้แก่

ข้อความ ที่เขียนโดยบรรณาธิการ

พาดหัว เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านข้อความซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

ชื่อ หรือลายมือชื่อของบรรณาธิการ

ภาพถ่ายของบรรณาธิการ ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ การแสดงภาพถ่ายอาจจะให้ประโยชน์ ในการเพิ่มความเป็นส่วนตัวระหว่าง ผู้อ่านกับนิตยสาร และยังเป็นโอกาสอันดี ดีที่จะสร้างความน่าเชื่อถือหากบรรณาธิการ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของผู้อ่าน

◆ หน้าเปิดเรื่อง

หน้าเปิดเรื่องหรือหน้าแรกของเรื่องนับเป็นหน้าที่สำคัญอีกหน้าหนึ่ง นักออกแบบจะต้องพยายาม สร้างความรู้สึก ตื่นตาตื่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน ส่วนใหญ่นิตยสารจะมีเรื่องประจำ (คอลัมน์ประจำ) ซึ่งในกรณีนี้การออกแบบ รูปแบบ มาตรฐานไว้ใช้ได้ในทุกๆ ฉบับก็มีข้อดีในแง่ที่ช่วยในการจดจำและเป็นการช่วยสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้รวดเร็ว ว่าหน้านี่คือจุดเริ่มต้นของเรื่องใหม่ แม้ว่าบางครั้งอาจจะดูน่าเบื่อเมื่อใช้ไปนานๆ แต่หากสามารถออกแบบให้มีความยืดหยุ่น คือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในรายละเอียดก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก

เนื่องจากหน้านิตยสารส่วนใหญ่จะเต็มไปด้วยภาพและตัวอักษรเต็มหน้าไปหมด วิธีที่อาจจะเรียกว่าเป็นสูตรสำเร็จของการออกแบบหน้าเปิดเรื่องก็คือการออกแบบให้ดู เรียบง่ายและมีองค์ประกอบเท่าที่จำเป็น โดยพยายามให้มีพื้นที่ว่างมากกว่าปกติ วิธีนี้จะทำให้นี้โดดเด่นออกจากหน้าอื่นๆ ของนิตยสาร

ในการออกแบบหน้าเปิดเรื่องนั้น นักออกแบบ จะต้องวางแผนให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลตามลำดับที่ถูกต้องไล่ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน คำนำ และเนื้อเรื่อง ทั้งนี้จะต้องไม่ออกแบบให้องค์ประกอบทั้งหมดเด่นแข่งกันจนผู้อ่านไม่ทราบว่าดูองค์ประกอบ ไດ่ก่อน ดังนั้นขนาดและตำแหน่งขององค์ประกอบเหล่านี้จึงเป็นเรื่องสำคัญ

การใช้ภาพประกอบในหน้าเปิดเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องระวัง ปกติแล้วจะไม่นิยมใช้ภาพที่ใหญ่หรือเด่นมากเนื่องจากผู้อ่าน อาจจะนึกว่าเป็นหน้าโฆษณาได้

◆ หน้าเนื้อเรื่อง

ในความเป็นจริงแล้ว หน้าเนื้อเรื่องเป็นหน้าที่สนองเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำนิตยสารมากที่สุดกว่าหน้าอื่นๆ หน้าเนื้อเรื่องนี้เป็นหน้าที่จะใช้ถ่ายทอดข้อมูลอันเป็นหัวใจของนิตยสารเพื่อสื่อสารกับผู้อ่าน จนถึงขั้นอาจจะเปรียบเทียบได้ว่า หน้าเนื้อเรื่องคือของขวัญที่แท้จริง ในขณะที่หน้าอื่นๆ นั้นเป็นเหมือนกระดาษห่อของขวัญเท่านั้น

องค์ประกอบในหน้าเนื้อเรื่องนี้ไม่มีมากมายหลายอย่างเหมือนหน้าอื่น โดยแยกเป็นเพียงสองอย่าง ได้แก่

เนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ

ภาพประกอบเรื่อง เป็นส่วนที่ช่วยรายละเอียดที่อาจยากต่อการบรรยายหรือเพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการได้ชัดเจนขึ้น

ในการออกแบบนิตยสารนั้น ส่วนหน้าปกเป็นส่วนที่ได้รับความเอาใจใส่ในด้านการออกแบบมากที่สุด ตามมาด้วยหน้าเปิดเรื่องต่างๆ ในขณะที่หน้าเนื้อเรื่องไม่ได้มีการพิถีพิถันอะไรมากนัก ทั้งนี้ก็จะเป็นเพราะว่าหน้าเนื้อเรื่องนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ เนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนที่มีเนื้อหาและต้องการการติดตามที่ง่าย ดังนั้นในการออกแบบจึงมักจะมุ่งเน้นไปที่ความเรียบง่ายเพื่อให้เกิดความ สะดวกในการอ่านและติดตามเนื้อหา อย่างไรก็ตามความคิดนี้อาจจะถือว่าถูกต้องเพียงครึ่งเดียว เพราะนอกจากจะต้องสนอง

ประโยชน์ใช้สอยในแง่การอ่านแล้วก็ต้องสนองความต้องการในเชิงจิตวิทยาด้วย กล่าวคือจะต้องดูแล้วไม่น่าเบื่อ น่าติดตามเนื้อเรื่องไปจนจบในขณะเดียวกันก็ควรจะช่วยเสริมสร้างให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะถ่ายทอด โดยขยายบุคลิกภาพของเนื้อหาให้รับรู้ได้ชัดเจนขึ้นกว่าการอ่านแค่ตัวหนังสือเฉยๆ

การออกแบบหนังสือ

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบหนังสือ

ก่อนจะทำการออกแบบหนังสือนั้น มีเรื่องที่จะต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

◇ ศึกษาและทำความเข้าใจหนังสือ

ก่อนที่จะทำการออกแบบ นักออกแบบจะต้องพยายามหาข้อมูลจากผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์ถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนหรือจัดทำหนังสือ และต้องทราบถึงลักษณะของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายว่าเจตนาจะมุ่งที่ใครเป็นหลักและคนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมและความชอบไม่ชอบอย่างไร นอกจากนี้ยังต้องทราบให้ชัดเจนว่าผู้เขียนมีความคิดหลักหรือแนวคิดเบื้องหลังของหนังสืออย่างไร รวมทั้งเป็นหนังสือประเภทใดและควร จะมีบุคลิกภาพแบบไหน

◇ กำหนดขนาดและรูปแบบของหนังสือ

เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์และนิตยสารแล้ว หนังสือสามารถจัดทำได้หลายขนาดและหลายรูปแบบมากกว่า ซึ่งในการเลือกขนาดและรูปแบบ ที่เหมาะสมนี้จะต้องดูจากวัตถุประสงค์และประเภทของหนังสือ เป็นหลัก ส่วนใหญ่แล้ว จะต้องพยายามเลือกขนาดที่ตัดกระดาษได้โดยเหลือเศษ น้อยเพื่อเป็นการประหยัดกระดาษเพื่อลดต้นทุนนอกจากในกรณีที่เป็น หนังสือที่ ระลึก ราคาแพงและต้องการ รูปแบบ ที่แปลกแตกต่างไปจาก ปกติ ขนาดของหนังสือที่เป็นที่นิยมกันมาก เช่น 5 x 7 นิ้ว (16 หน้ายก หรือขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ก) 5 x 8 นิ้ว (ขนาด A5 หรือขนาด พ็อกเก็ตบุ๊ก) เป็นต้น

รูปแบบของปกหน้า เนื่องจากความหลากหลายในรูปแบบที่เป็นไปได้ในการออกแบบปกหน้าของหนังสือ นักออกแบบจึงควรตกลงร่วมกันกับผู้เขียน หรือสำนักพิมพ์เรื่อง รูปแบบของปกหน้าเสียก่อนในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. **กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ปกหน้า** จะเป็นกระดาษแบบเดียวกันกับหน้าใน หรือจะเป็นกระดาษที่หนากว่าปกติส่วนใหญ่แล้วกระดาษที่ใช้ในการทำปกหน้ามักจะเป็น กระดาษแข็ง ในบางครั้งอาจจะมีการหุ้มหรือเคลือบเอาไว้ด้วยวัสดุชนิดอื่น เช่น ผ้าหรือพลาสติกก็ได้
2. **หน้าหุ้มปก** หนังสือที่มีความหนาหรือมีราคาสูงจะมีหน้าหุ้มปกเพื่อรักษาปกหน้าไว้ไม่ให้เสียหาย
3. **ระบบการพิมพ์และจำนวนสีที่จะพิมพ์** รวมทั้งการใช้เทคนิคพิเศษอื่นในทางการพิมพ์หรือไม่ เนื่องจากปกหน้าของหนังสือทำหน้าที่เหมือนหน้าโฆษณาขายหนังสือเล่มนั้นๆ จึงเป็นเรื่องที่สมเหตุสมผลที่จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษทั้งในงานออกแบบและการผลิต

รูปแบบของหน้าใน รูปแบบของหน้าในของหนังสือนั้นจะมีลักษณะเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งที่จะเป็นองค์ประกอบของเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นตัวพิมพ์และภาพประกอบต่างๆ ว่ามีมากน้อยและต้องการคุณภาพในระดับใด ทั้งนี้ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์เป็นกระดาษชนิดใด และจะเป็นกระดาษที่มีความหนาหรือน้ำหนักเท่าใด
2. ระบบการพิมพ์ที่เหมาะสมควรเป็นระบบใด และพิมพ์กี่สี

ในหนังสือบางเล่มอาจจะมีหน้าในที่มีการพิมพ์สีไม่เท่ากัน จึงต้องมีการกำหนดว่าจะป็นหน้าสีที่หน้า หน้าสีเดียวก็หน้า รวมทั้งมีการใช้เทคนิคพิเศษอื่นในทางการพิมพ์หรือไม่ โดยปกติแล้วหน้าในของหนังสือมักจะไม่ค่อยในเทคนิคพิเศษอะไรมากนัก ยกเว้นหนังสือเด็กซึ่งอาจจะมีการฉุดตัดตามแม่แบบหรือได้คัต หรือป๊อปอัพ (Pop Up) เพื่อเพิ่มมิติให้หน้าหนังสือ

◆ แบบและขนาดตัวอักษร ปกติแล้วตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือหนึ่งเล่ม

จะไม่มีหลากหลายมากนักแต่อาจมีความแตกต่างกันระหว่างตัวที่เป็นหัวเรื่องหรือพาดหัว กับตัวที่เป็นเนื้อเรื่องเท่านั้น อย่างไรก็ตามในเรื่องขนาดของตัวเนื้อเรื่อง จะต้องพิจารณาใช้ในขนาดที่เหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หากเป็นผู้มีอายุมากหรือเด็ก อาจจะต้องเลือกตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรที่ใช้ สำหรับ วันรุ่นหรือผู้ใหญ่ทั่วไป

◆ แบบและจำนวนภาพประกอบ

ภาพประกอบเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจมาพิจารณา ว่าต้องการจะนำเสนอภาพประกอบเป็นสีสี่หรือขาวดำ จำนวนอย่างละกี่รูป ซึ่งแบบและจำนวนภาพประกอบนี้จะไปมีผลต่อการเลือกชนิดกระดาษ ระบบการพิมพ์ และต้นทุนในการผลิต

◆ การกำหนดขั้นตอนหลังการพิมพ์

เนื่องจากหนังสือมีขนาดความหนาที่หลากหลาย ทำให้วิธีการเย็บเล่มหนังสือที่เหมาะสมแตกต่างกันไป นอกจากนี้เทคนิคพิเศษบางอย่าง เช่น ดุนนูน (Emboss) การประทับลายร้อน บี้มทอง (Foil Stamping) หรือได้คัต หรือการฉุดตัดตามแม่แบบก็เป็น สิ่งที่ต้องดำเนินการภายหลังการพิมพ์เสร็จสิ้นลง ดังนั้นการได้สรุปขั้นตอนที่คาดว่าจะใช้หลังการพิมพ์ไว้ล่วงหน้าจะทำให้นักออกแบบได้คิดเผื่อในขณะทำการออกแบบ

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบหนังสือ

ที่จริงแล้วการออกแบบหนังสือก็มีหลักการเหมือนกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ซึ่งได้กล่าวถึงไปแล้ว อย่างไรก็ตามหนังสือมี ส่วนประกอบที่แตกต่างกับจากสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ทำให้มีรายละเอียดเพิ่มเติมในการออกแบบส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ปกหน้าของหนังสือ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดเช่นเดียวกับหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และปกหน้าของนิตยสาร โดยปกหน้าจะต้องทำหน้าที่ ดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นให้อยากจะหยิบขึ้นมาดูจากชั้นหนังสือ ในขณะที่ปกหน้าของหนังสือก็จะต้องทำหน้าที่สื่อสาร ให้เห็นถึงความคิดเบื้องหลังรวมทั้งบุคลิกลักษณะของเนื้อเรื่องภายในหนังสือด้วย เพื่อให้

บรรลุดูดีประสงคทั้งสองส่วนนี้ นักออกแบบ จะต้องทำการออกแบบส่วนต่างๆ ในปกหน้าของหนังสือ ดังนี้

1. ตราสัญลักษณ์ของสำนักพิมพ์
2. ข้อความประกอบปกหน้า
3. ชื่อหนังสือ
4. ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล
5. ภาพประกอบปกหน้า

การออกแบบสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ

✿ การออกแบบโปสเตอร์

หลักการทั่วไปในการออกแบบโปสเตอร์มี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์และองค์ประกอบและ การจัดวางองค์ประกอบ ในการออกแบบโปสเตอร์

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์

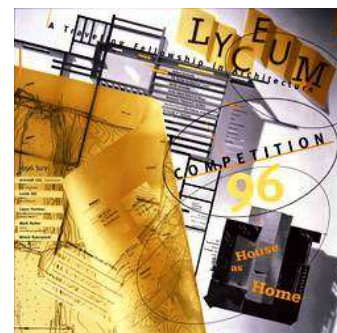
โปสเตอร์ ก่อนออกแบบโปสเตอร์นั้น มีเรื่องต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของโปสเตอร์

แม้ว่าโปสเตอร์จะสามารถผลิตได้ในทุกขนาดและรูปแบบ แต่ในการกำหนดขนาดและรูปแบบนั้น จะต้องคำนึงถึงความประหยัดในด้านต้นทุน การพิมพ์และการผลิต ซึ่งต้นทุนที่สำคัญคือค่ากระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ การกำหนดขนาดที่ทำให้เกิดการตัดกระดาษได้โดยไม่เศษเหลือหรือเหลือเศษน้อยจึงเป็นเรื่องที่ควรคำนึงถึง ยิ่งต้องการผลิตโปสเตอร์เป็น จำนวนมาก ก็จะต้องคิดถึงเรื่องนี้ โปสเตอร์โดยทั่วไปจะมีขนาดเป็นที่นิยมใช้กันเป็นขนาดมาตรฐาน เช่น ขนาดตัดสี่ ตัดสอง เป็นต้น

2. รูปแบบภาพประกอบ

รูปแบบของภาพประกอบในโปสเตอร์นั้นสามารถเป็น ไปได้ทุกลักษณะ ทั้งนี้ตัวแปรที่ต้องคำนึง ถึงคือความเหมาะสมในการนำเสนอความคิดที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้ดู เพราะลักษณะของภาพประกอบ แต่ละแบบย่อมแสดงออกซึ่งบุคลิก ลักษณะเฉพาะตัว เช่น ภาพสีฝุ่นจะดูนุ่มนวลชวนฝัน ขณะที่ภาพ คอมพิวเตอร์กราฟิกจะ ดูทันสมัย เป็นต้น นอกจากนี้ระบบการพิมพ์ที่เลือกใช้ เป็นอีกตัวแปรหนึ่ง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก รูปแบบของภาพประกอบ

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบโปสเตอร์

การออกแบบโปสเตอร์มีความซับซ้อนน้อยกว่าการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ทั้งนี้เพราะมีทั้งส่วนประกอบ และเนื้อหา น้อยกว่า โดยมีรายละเอียดพิเศษดังนี้

1. พาดหัว
2. ภาพประกอบ
3. ภาพสินค้า
4. ตราสัญลักษณ์สินค้า
5. ข้อความ

❁ การออกแบบแผ่นพับ

หลักการทั่วไปในการออกแบบแผ่นพับมี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบแผ่นพับและองค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบแผ่นพับ

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบแผ่นพับ

ก่อนจะทำการออกแบบแผ่นพับนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของแผ่นพับ

แผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งจัดเป็นการเผยแพร่ถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงชนิดหนึ่ง การนำไปใช้งานนั้นอาจทำได้หลายวิธี โดยส่งทางไปรษณีย์ให้ผู้อ่านที่คาดว่าจะเป็กลุ่มที่สนใจสินค้าหรือบริการนั้นๆ หรือนำไปใส่ไว้ในกล่องที่จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งจะไปตั้งตามสถานที่สาธารณะ เช่น ศูนย์การค้า เพื่อให้ผู้ที่สนใจหยิบไปเอง (Take-Onebox) นอกจากนี้ยังมีการใช้คนไปยื่นแจกตามสถานที่ที่คาดว่าจะกลุ่มคนที่สนใจจะไปการผลิต รูปแบบของแผ่นพับจะเป็นกระดาษแผ่นเดียว พิมพ์ทั้งสองหน้า แล้วพับอย่างน้อย 1 พับ รูปแบบที่นิยมที่สุดคือเป็นกระดาษขนาดเอสี่แล้วพับ 2 ครั้ง

2. การกำหนดลักษณะการส่ง

เนื่องจากการนำแผ่นพับไปใช้งานนั้นทำได้หลายวิธีตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว การกำหนดลักษณะการแจกจ่ายแผ่นพับ ที่แน่นอน จะทำให้ทราบ ล่วงหน้าถึงข้อที่ควรคำนึงถึงในขั้นตอนการออกแบบ เช่น หากจะส่งทางไปรษณีย์ ก็อาจต้องออกแบบซองที่จะใช้ใส่ หรือเว้นพื้นที่ว่างเอาไว้เขียนชื่อ และที่อยู่ของผู้รับ รวมทั้งการติดแสตมป์หรือการเสียค่าไปรษณีย์เป็นการล่วงหน้า เป็นต้น

3. การกำหนดกระดาษ

โดยทั่วไปแล้วการกำหนดกระดาษสำหรับทำแผ่นพับมักจะคำนึงถึงต้นทุนในการผลิตเป็นหลัก เพราะแผ่นพับ 1 ใบที่แจกออกไปนั้น จะมีผู้พบเห็นเพียงคนเดียวเท่านั้น ผิดกับสื่ออื่นๆ เช่น โปสเตอร์ 1 แผ่นที่มีผู้ผ่านไปมาพบเห็นมากมาย อย่างไรก็ตามการกำหนดกระดาษที่ใช้ในการทำแผ่นพับนั้นก็ต้อง มีความเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการที่ต้องการสื่อสารด้วย เช่น แผ่น

พับของเรือสำราญที่มีความหรูหรา ก็ควรจะใช้กระดาษที่พิเศษและมีราคาสูงกว่ากระดาษทั่วไป ลักษณะของกระดาษที่แตกต่างกันสามารถทำให้แผ่นพับมีลักษณะไม่เหมือนกันอย่างสิ้นเชิง และในด้านเทคนิคกระดาษบางชนิดก็มีข้อจำกัดในเรื่องการพับโดยเฉพาะ

กระดาษที่มีความหนามากกว่าปกติ คือจะต้องพับไปในแนวเดียวกับทิศทาง การเรียงตัวของเส้นใยกระดาษ (Grain) เท่านั้น

4. การกำหนดลำดับของการอ่านตามลักษณะของแผ่นพับ

เมื่อผู้อ่านได้รับแผ่นพับนั้นจะเป็นลักษณะที่ยังพับอยู่ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นด้านหน้าก่อน หน้าอื่นๆ จากนั้นเมื่อผู้อ่านคลี่แผ่นพับนั้นออกก็จะค่อยๆ เห็นหน้าอื่นๆ ดังนั้นจึงต้องกำหนด ลำดับของเนื้อหาให้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่สอดคล้องกับลำดับของการคลี่แผ่นพับนั้นออกอ่าน โดยต้องกำหนดว่าเนื้อหาส่วนใดควรมาก่อนส่วนใดควรมาทีหลัง แล้วจัดวางไปตามส่วนต่างๆ ให้ถูกต้องตามลำดับของการคลี่ออกอ่าน

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบแผ่นพับ

ก่อนจะทำการออกแบบแผ่นพับนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. **พาดหัว** มักเป็นตัวอักษรขนาดใหญ่หรืออยู่ในตำแหน่งที่เด่น พาดหัวของแผ่นพับจะต้อง อยู่ด้านหน้าของแผ่นพับ คือด้านที่เห็นก่อนด้านอื่นเสมอ โดยมักนิยมวางไว้ในส่วนบนของ ด้านหน้าแผ่นพับ ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อนำแผ่นพับนั้นไปวางไว้ในกล่องแล้วส่วนบนของแผ่นพับ

ก็จะยังไหลออกมา ทำให้สามารถอ่านพาดหัวได้ พาดหัวของแผ่นพับมักเป็นข้อความสั้นๆ ทำให้อ่านเข้าใจง่าย จึงสามารถเลือกใช้รูปแบบของตัวอักษรที่เหมาะสมกับสินค้าและบริการได้หลากหลายโดยอาจเป็นตัวอักษรที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ได้

2. ภาพประกอบ มักวางอยู่หน้าเดียวกับพาดหัว แต่ไม่จำเป็นต้องมีคู่กันเสมอไปหากส่วนประกอบใดประกอบหนึ่งสามารถทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจให้อ่านต้องการหยิบแผ่นพับขึ้นมาอ่านได้ ภาพจะช่วยดึงความสนใจของผู้อ่านหรือตามข้อความอาจมีภาพประกอบเล็กๆ เพื่อใช้ประกอบเนื้อหาแสดงให้เห็นรายละเอียดของสินค้าและบริการได้ชัดเจนมากขึ้น
3. ข้อความ เนื่องจากแผ่นพับมีพื้นที่การพิมพ์ค่อนข้างจำกัดข้อความเนื้อหาจึงมักมีขนาดเล็กแต่ไม่ควรเล็กกว่า 12 พอยต์และควรใช้ตัวอักษรสีเข้มบนพื้นสีอ่อน ดีกว่าตัวอักษรสีอ่อนบนพื้นเข้ม แบบอักษรที่ใช้ควรใช้เพียง 1-2 แบบ และต้องคำนึงถึงการวางข้อมูลเพื่อให้ลำดับการอ่านที่ถูกต้อง ในการออกแบบจะต้องเว้นพื้นที่ว่างไว้เพื่อไม่ให้มีข้อความมากเกินไปเพราะจะทำให้หน้าเบื่อกว่า ผู้อ่านไม่สนใจที่จะอ่าน
4. ภาพสินค้าและตราสัญลักษณ์ ภาพสินค้าอาจนำมาเป็นภาพประกอบในหน้าแรกของแผ่นพับก็ได้ แต่หากภาพสินค้าไม่ใช่ภาพหลักในหน้าแรกก็ควรมีภาพสินค้าอยู่ในแผ่นพับด้วย ส่วนตราสัญลักษณ์ควรอยู่ที่ด้านหน้าแผ่นพับร่วมกับพาดหัวหรือภาพประกอบหลักและควรมีตราสัญลักษณ์ในตอนท้ายของแผ่นพับด้วยเพื่อเป็นการย้ำเตือนถึงสินค้าและสัญลักษณ์ของบริษัท

✿ การออกแบบจดหมายข่าว

หลักการทั่วไปในการออกแบบจดหมายข่าวมี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบจดหมายข่าว และองค์ประกอบ และการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบจดหมายข่าว

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบจดหมายข่าว

ก่อนจะทำการออกแบบจดหมายข่าวนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าว

ในการกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าวนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงเป็นการเพิ่มเติมจากการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ คือลักษณะการนำส่งจดหมายข่าว เนื่องจากจดหมายข่าวส่วนใหญ่จะส่งให้ผู้ที่สมาชิกหรืออยู่ในกลุ่มขององค์กรนั้นๆ การนำส่งมักใช้ไปรษณีย์หรือบริการรับส่ง ดังนั้นจดหมายข่าวนั้นต้องมีขนาดที่สะดวกต่อการนำส่งโดยไม่เสียหายง่าย อีกทั้งต้องไม่สิ้นเปลืองค่าขนส่งจนเกินไป ขนาดที่เป็นที่นิยมมาก ขนาดหนึ่งคือขนาดเอสี่ จดหมายข่าวในปัจจุบันมีการจัดทำในรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นแผ่นปลิวเพียงหน้าเดียว หรือพับครึ่งแล้วเย็บสันด้วยลวด เป็นต้น

2. รูปแบบของปกหน้าหรือหน้าแรกของจดหมายข่าว

จดหมายข่าวมีสองรูปแบบใหญ่ๆ คือ รูปแบบแรกเป็นการคัดข้อความย่อๆ ของเรื่องต่างๆ ในฉบับมานำเสนอ และรูปแบบที่สองเป็นการ นำเสนอเรื่อง ที่เด่นที่สุดในฉบับทั้งเรื่อง ดังนั้นก่อนออกแบบรายละเอียดจะต้องตัดสินใจเลือกเสียก่อนว่าจะเลือกใช้รูปแบบใด

3. รูปแบบและขนาดตัวอักษร

ในการออกแบบจดหมายข่าวนั้น ควรกำหนดรูปแบบหลักๆ ของตัวอักษร สำหรับหน้าต่างๆ เอาไว้เพื่อให้เกิดความสม่ำเสมอ และความรวดเร็วในการออกแบบ จดหมายข่าวฉบับต่อไป นอกจากแบบแล้วก็ควรกำหนดขนาดเอาไว้ด้วยว่าตัวอักษรในส่วนใดควรจะ

ขนาดเท่าใด โดยขนาดตัวอักษรที่ใช้เป็น ตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง นั้นไม่ควรมีขนาดเล็กกว่า 12 พอยต์ ส่วนตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์หัวเรื่อง หัวรอง ฯลฯ นั้นควรจะมีความใหญ่ ตั้งแต่ 18 พอยต์ขึ้นไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจดหมายข่าวมีกลุ่มผู้อ่าน ที่แน่นอน ซึ่งผู้จัดทำทราบแน่ชัด ดังนั้นขนาดตัวอักษรจึงควรเลือกให้เหมาะสม เช่นอาจจะใช้ขนาดตัวอักษรที่ค่อนข้างใหญ่ กว่าปกติหากกลุ่มผู้รับเป็นคนชรา เป็นต้น

4. การกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าว

ภาพประกอบในจดหมายข่าวควรได้รับการกำหนดล่วงหน้าเช่นเดียวกับตัวอักษรด้วยเหตุผลเดียวกัน เนื่องจากจดหมายข่าวมีหน้าต่างๆ หลายหน้า จึงควรกำหนดลักษณะภาพประกอบให้มีลักษณะเดียวกันเพื่อให้เกิดเอกภาพร่วมกันทั้งฉบับ

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบจดหมายข่าว

การออกแบบจดหมายข่าวนั้นมีลักษณะคล้ายกับการออกแบบหนังสือพิมพ์และนิตยสารปนกัน โดยเฉพาะจดหมายข่าว ที่มีหลายๆ หน้า ทั้งนี้มีรายละเอียดที่เป็นพิเศษออกไป ดังนี้

1. **หน้าแรกของจดหมายข่าว** หน้าแรกของจดหมายข่าวมีความสำคัญเช่นเดียวกับปกหน้าของนิตยสาร เพราะปกหน้า เปรียบเสมือนหน้าตาของจดหมายข่าวซึ่งจะก่อให้เกิดความประทับใจเมื่อแรกเห็น อีกทั้งยังเป็นโอกาสสำคัญที่สุดที่นักออกแบบจะใช้ในการดึงดูดผู้ที่ได้รับจดหมายข่าวนั้นหยิบจดหมายข่าวขึ้นมาอ่านแทนที่จะโยนทิ้งไปแถบชื่อ หรือ “หัวหนังสือ” เป็นองค์ประกอบ สำคัญสุดของจดหมายข่าวก็ได้ โดย

1) เมื่อได้ทำการออกแบบหัวหนังสือแล้ว

จะต้องยึดรูปแบบเดิมนีไว้ตลอด

เพื่อให้ผู้ที่ได้รับจดหมายข่าวสามารถรับรู้ได้ทันทีที่ได้รับว่าเป็นจดหมายข่าวของใครเพื่อจะได้นำไปให้ความสนใจกับเรื่องเด่นในฉบับได้ในทันทีที่หัวหนังสือนี้มีหลักการออกแบบในลักษณะเดียวกับหัวหนังสือนิตยสารที่ได้กล่าวมาแล้ว

2) **สารบัญของจดหมายข่าวจะแตกต่างจากสารบัญของนิตยสารหรือหนังสือ**

ซึ่งมักแยกออกมาเป็นหน้าหนึ่งต่างหาก แต่สารบัญของจดหมายข่าวจะมีลักษณะเป็นพื้นที่ สีเหลี่ยมเล็กๆ (Box) วางอยู่ในหน้าแรก เนื่องจากจุดประสงค์หลักของสารบัญนี้เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถค้นหา เรื่องที่ต้องการ ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นในการออกแบบจึงควรเน้น ความเรียบง่าย และทำให้พื้นที่ส่วนนี้แยกออกมาอย่างเด่นชัด ซึ่งอาจมีการใช้สีพื้นเป็นสี ที่แตกต่างจากส่วนอื่นๆ ของหน้าแรก

2. องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งในหน้าแรกและหน้าใน

นอกจากหัวหนังสือและสารบัญแล้วองค์ประกอบอื่นๆ ในหน้าแรกของจดหมายข่าว จะมีความคล้ายคลึงกับหน้าใน ซึ่งแยกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ได้ ดังนี้

1) **พาดหัว** ควรเน้นความสม่ำเสมอของทั้งรูปแบบและขนาดของตัวอักษร ไม่ควรเปลี่ยน รูปแบบและขนาดตัวอักษรบ่อยๆ เพราะเท่ากับว่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากความคุ้นเคย ซึ่งผู้อ่าน มีมาจากการได้อ่านจดหมายข่าวฉบับก่อนๆ พาดหัวนี้จะเป็นตัวอักษรในรูปแบบ ที่มีหัวหรือ ไม่มีก็ได้แต่ต้องเป็นตัวที่อ่านไม่ยากจนเกินไปนัก

2) **ข้อความ** เป็นข้อมูลมีปริมาณมาก ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงความสะดวกในการอ่าน นอกจากการใช้ขนาดของตัวอักษรแล้ว สีของตัวอักษรก็มีความสำคัญ โดยควรใช้สีดำหรือสีเข้ม เท่านั้น การใช้ตัวสีอ่อนบนพื้นสีเข้มจะอ่านยากกว่าการใช้ตัวสีเข้มบนพื้นสีอ่อนรูปแบบของ ตัวอักษรที่มีหัวเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับใช้เป็นข้อความเนื้อหา มากกว่า ตัวอักษรที่ไม่มีหัว

3) **ภาพประกอบ** เป็นองค์ประกอบที่ต้องการความสม่ำเสมอในการนำมาใช้เช่นเดียวกับ องค์ประกอบอื่นๆ หากเป็นภาพประกอบต้องพิจารณาเทคนิคที่เหมาะสมกับองค์กร เช่น ภาพวาดด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิกจะดูเหมาะสมกับจดหมายข่าวองค์กรที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เป็นต้น การใช้ภาพถ่ายก็ต้องพิจารณาในลักษณะเดียวกันเช่น ภาพขาวดำอาจจะ ดูเหมาะสมกับจดหมายข่าวขององค์กรสาธารณะกุศลมากกว่าภาพ 4 สีสดใส เป็นต้น

